

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-04-16

Diarienummer N165-0338/24

Handläggare

Anna Edström, Lotta Wikström

Telefon: 031-365 00 00

E-post: fornamn.efternamn@socialsydvast.goteborg.se

Lokaler för fritid i södra skärgården

Förslag till beslut

I socialnämnd Sydväst

1. Socialnämnd Sydväst beslutar att fritids verksamhet, Öhålan, som idag är förlagd på Styröskolan flyttas till Svante Orells väg 6.
2. Socialnämnd Sydväst beslutar att lokalerna på Svante Orells väg 6 som idag tillhör och finansieras av avdelningen boende och hemlöshet flyttas till avdelningen stadsområde välfärd och fritid.

Sammanfattning

I nämndens verksamhetsplan för 2024 har förvaltningen fått i uppdrag att undersöka möjligheten till nya lokaler för fritid i södra skärgården. I dagsläget har förvaltningen verksamhet i lokaler på Styröskolan. I samband med ombyggnad av Styröskolan blev fritid av med lokalerna för mötesplatsen och har sedan dess inte haft tillgång till egen lokal. Den del av skolan, korridor, där verksamheten är idag är inte lämplig ur verksamhets- och arbetsmiljösynpunkt.

Förvaltningen har sammanställt en bild av befolkningsstatistik, öppen verksamhet i södra skärgården, skolval och kommunikationer. Utifrån den bilden ser förvaltningen att en flytt till Svante Orells väg 6 skulle möjliggöra en utveckling av verksamheten och skapa goda förutsättningar för samverkan med civilsamhället.

Bedömning ur ekonomisk dimension

I dagsläget har fritid, Öhålan, inga lokalkostnader på Styröskolan. Lokalhyran för Svante Orells väg 6 är för närvarande ca 500 tkr.

Fritids behov av lokal är cirka halva ytan och lokalens utformning gör att den relativt enkelt kan delas av men förvaltningen kan inte hyra in endast halva lokalen. Fritid kommer att arbeta för att hitta samarbeten med civilsamhället och förvaltningar som är i behov av lokaler och då kan hyra in sig.

Budgeten för Öhålan 2024 är cirka 1700 tkr. Förvaltningens bedömning är att budgeten för Öhålan i de föreslagna lokalerna kommer att bli ca 2800 tkr per år. Den utökade budgeten omfattar utöver lokalkostnad även en personalförstärkning då de nya lokalerna möjliggör en utveckling av verksamheten. I dagsläget arbetar 2,25 årsarbetare plus timanställda när verksamheten flyttas är behovet något större cirka 3 årsarbetare inklusive timanställda.

Lokalen på Svante Orells väg 6 har varit tomställd sedan 2017 men förvaltningen har haft hyreskostnaden för lokalen. I samband med att lokalen går över till stadsområde välfärd och fritid behöver en bedömning göras av stadsfastighetsförvaltningen för att se vilka eventuella anpassningar och renoveringar av lokalen som behövs före inflytt. Kostanden för stadsfastigheters insats har vi i dagsläget ingen bild av men de kommer avdelningen stadsområde välfärd och fritid stå för. Förvaltningen bedömer att lokalerna är välutformade för fritids verksamhet och att behovet av anpassningar borde vara begränsat till vissa ytskikt, internet, lås och brandskydd.

Då Öhålan i dagsläget inte har egna lokaler och få inventarier att flytta med så tillkommer en uppstartskostnad för möbler och arbetsutrustning. Det mesta kommer att fördelas på flera år genom leasingavtal. Det tillkommer även kostnad för lokalvård.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Fritid är en betydelsefull del i barn och ungas liv. Tillgång till en meningsfull fritid är viktig för ungas personliga och sociala utveckling, upplevelse av glädje och gemenskap och att vara en del av ett sammanhang. Fritiden är också viktig ur ett demokrati- och inflytandeperspektiv, den kan ge unga möjlighet att se hur samhället fungerar och ge insikt till möjligheter att påverka. Stadens arbete för en meningsfull fritid bidrar till goda och jämlika uppväxtvillkor. Det utgör en viktig skyddsfaktor i ett tidigt främjande och förebyggande arbete för att motverka social problematik och utanförskap. Att möjliggöra en meningsfull fritid är en viktig pusselbit i arbetet för en socialt hållbar och jämlik stad. Vår verksamhet och våra arenor för meningsfull fritid är öppna för alla, trygga att finnas i, bygger på frivilligt deltagande och skapar möjlighet för alla att delta oavsett ekonomiska förutsättningar. Kvalitet, kontinuitet och långsiktighet är viktiga ledord för hur vi organiserar vårt arbete. Vi har kunskap om de utmaningar och behov som barn och unga har och möter utifrån en lokal kontext för att möjliggöra det kompensatoriska uppdraget.

I Göteborgs stad har de fyra socialförvaltningarna gemensamt tagit fram ett strategidokument som syftar till att tydliggöra gemensamma strategier för att fler barn och unga ska få en meningsfull fritid i Göteborgs Stad utifrån socialförvaltningarnas uppdrag och rådighet. Strategidokumentet utgår från och knyter an till internationell, nationell och lokal styrinformation. Socialtjänstlagen, barnkonventionen, de nationella ungdomspoliska målen och europeiska principer och riktlinjer för lokal öppen fritids- och ungdomsverksamhet (the Charter) är exempel på sådan styrinformation. Göteborgs Stad har flera styrande dokument som detta strategidokument är kopplat till, så som kommunfullmäktiges budget och program och planer som visar en färdriktning på lång och kort sikt. Strategidokumentet visar riktning och preciserar ett antal övergripande gemensamma strategier för arbetet med att skapa meningsfull fritid. Strategidokumentet syftar också till att svara upp till socialförvaltningarnas gemensamma målbild: En likvärdig och effektiv socialtjänst med tidiga insatser för en mer jämlik stad.

De tre strategierna:

1. Trygg, tillgänglig och inkluderande

2. Barn och ungas delaktighet, inflytande och lärande
3. Samverkan och grannskapsarbete för fler arenor och möjligheter

Socialförvaltningen har i olika forum och i kontakt med boende i södra skärgården fått information om att det finns behov och önskemål om mer verksamhet som riktar sig till unga. En kartläggning i samband med ett tidigare projekt inom folkhälsoarbetet ”Hälsa i skärgården” visar att det upplevs vara brister i utbudet och kommunikationssvårigheter mellan öarna.

Genom en mötesplats för unga har förvaltningen goda möjligheter att vara en aktiv part i arbetet med värderingar och vara en inkluderande mötesplats där alla är välkomna.

Förvaltningen upplever att det finns ett stort engagemang från civilsamhället, både föreningar och privatpersoner, för att i samverkan med förvaltningen skapa aktiviteter med och för ungdomar. De nya lokalerna skulle möjliggöra att i större utsträckning samverka med föreningar, kulturarbetare, generationsöverskridande verksamheter, med flera.

Samverkan

Information i lokal samverkansgrupp (LSG) för stadsområde välfärd och fritid den 13 maj 2024.

Information i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 22 maj 2024.

Ärendet

Förvaltningen har i nämndens verksamhetsplan för 2024 fått i uppdrag att undersöka möjligheterna till nya lokaler för fritid i södra skärgården.

Förvaltningen har sammanställt en bild av befolkningsstatistik, öppen verksamhet i södra skärgården, skolval och kommunikationer och föreslår att Öhålan verksamhet flyttar från Styrskolan till lokaler på Svante Orells väg 6.

Beskrivning av ärendet

Historik

Öhålan har haft verksamhet på Styrskolan sedan 1994. Först i föreningsregi och stöd av stadsdelsförvaltningen södra skärgården och 1997 övergick verksamheten i kommunal regi som utökades succesivt till att 2007 vara 2,5 årsarbetande.

Mötesplatsen hade på den tiden tillgång till en samlingslokal för 80 personer, ett litet kök och ett TV-rum/grupprum. Detta låg i anslutning till idrottshallen som bokades tre kvällar i veckan för fritids verksamhet.

2018 i samband med att Styrskolan renoverades flyttade Öhålan tillfälligt till lokaler på Skäret och när verksamheten flyttade tillbaka var det inte möjligt att nyttja de tidigare lokalerna på grund av att skolans verksamhet var i behov av lokalerna.

Nuläge

Öhålan har 3 medarbetare som arbetar 225% och verksamheten är beroende av timanställda för att hålla öppet varje fredag. Idag har Öhålan rastöppet under skoltid varje dag och kl 16-20:30 måndagar och onsdagar, samt kl 18-23 fredagar. Verksamheten är inriktad på högstadietåldern och besöks eftermiddag/kväll av 10-20 ungdomar på vardagar och 20-40 på fredagar. Öhålan har också ett antal större evenemang under året till exempel i samband med skolavslutningen.

Idag bedriver fritid verksamhet i ett uppehållsrum på Styrskolan bestående av en soffhörna, en café-lucka och en lite bredare del av korridoren utanför salarna. Det finns ingen möjlighet att ha något framme eller att stänga om sig under dagen.

Möjlig utveckling av verksamheten

Nya lokaler skulle göra det möjligt att utveckla verksamheten och att nå nya målgrupper. Om verksamheten flyttar till nya lokaler kommer ungdomarna att involveras i att skapa den nya mötesplatsen och dess innehåll.

Nedan listas några möjliga utvecklingstankar:

- Fritidsverksamhet för årskurs 4-6: På öarna går inga mellanstadieelever på skolans fritidshem. Det finns ett behov av verksamhet med trygga vuxna för denna målgrupp. Det möjliggör umgänge för barn från olika öar om de har en plats att vara på i anslutning till skoldagen. Det underlättar även för barn från andra öar än Donsö och Styrso att delta i det utbud som finns där, om de har en plats att vara på i väntan på att föreningsaktiviteten startar.
- Bas för uppsökandeverksamhet: Lokalen på Svante Orells väg ligger nära Bratten, där det ofta är oroligt på helgkvällar. Lokalen ligger nära brofästet och passeras av alla Donsöungdomar på väg hem. Placeringen gör den till en bra bas

för uppsökande verksamhet, både av fritids personal och för vuxna och föreningar som nattvandrare ideellt.

- Ett varierat utbud av verksamhet: Den tilltänkta lokalen har många rum vilket gör det möjligt att möta olika intressen. Det går att utforma rum för rollspel, replokal/studio, ateljé, moppefix mm. Två stora kök är lämpliga för matlagning/bakning i större grupper, vilket det finns ett stort intresse för. Möjlighet för café-verksamhet finns.
- Egeninitierad ungdomsverksamhet för mindre grupper: Om de nya lokalerna utrustas med tagg-låssystem så finns möjlighet för grupper av ungdomar att boka/låna lokaler för att mötas kring ett gemensamt intresse. Detta fungerar bl a för musikverksamhet på Bunkern/Påvelundsskolan och i Stenhuset i Majorna.
- Föreningsdriven verksamhet: Idag finns aktörer i skärgården som vill bedriva verksamhet både för ungdomar och andra åldrar men det saknas lokaler. Fritid kommer inte att ha personal för att bedriva verksamhet alla dagar i veckan, men kan samverka med andra för att skapa ett mer varierat utbud av aktiviteter.
- En mötesplats över generationsgränserna: På Styrösö finns en grupp engagerade äldre som vill vara med och skapa bättre förutsättningar för unga. De har bland annat erbjudit sig att vara med och ha moppe-mekar-träffar. Önskemål om ett allaktivitetshus har framförts både av representanter från Styrösöns oråd och från Ödialogen, då man anser att det saknas lokaler med låg hyra och utan anknytning till kyrka/idrottsklubb.
- En lokal och verksamhet som är tillgänglighetsanpassad: Dessa lokaler är i markplan, har flera ingångar och många rum, vilket gör det möjligt att skapa en mer tillgänglig verksamhet, anpassad för både ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och rörelsehinder.
- En neutral plats för arbete med ”hemmasittare”: Det finns en grupp elever i skärgården med så kallad problematisk skolfrånvaro. Det har varit en utmaning att hitta en neutral plats för dessa ungdomar. I dessa lokaler finns möjlighet att mötas både för skolarbete och fritidsaktiviteter. Flera ingångar gör att man kan komma till ett mer förutsägbart sammanhang.
- Mötesplats även för ungdomar 16-20: Äldre ungdomar har visat intresse för att fortsätta komma till Öhålan om en lokal finns.
- Bas för normarbete: Initiativ har tagits från förskoleförvaltningen och grundskoleförvaltningen om att starta ett Leaderfinansierat projekt kring att arbeta med värdegrund och normer. Här finns mötesplatser för aktiviteter kopplat till ett sådant projekt.
- Kulturskola och kulturaktiviteter: Kulturarbetare på Styrösö söker lokaler för sin verksamhet. Kanske kan den del av huset som fritid inte använder användas för kulturskola och andra kulturutövningar och kurser. Det finns bl a en Kulturverkstad med behov av lokaler på Styrösö.
- Föräldrakurser: Det har varit svårt att samla vårdnadshavare från olika öar till föreläsningar och kurser (t ex ABC föräldrakurs) när de hålls på en av skolorna. Kanske kan mer neutrala lokaler erbjuda nya möten.
- En god arbetsmiljö: I dessa lokaler finns möjlighet till kontorsplats för personalen, något som saknas idag. Det kommer också vara möjligt att sänka ljudvolymen genom uppdelning av aktiviteterna i fler rum.

Verksamhetens beroende av skolval, kollektivtrafik och övrigt fritidsutbud

Skolval

Det finns skola på Asperö F-3, Brännö F-3, Donsö F-6 och Styrso F-9. Elever från Asperö och Brännö börjar på Styrso i årskurs 4. Elever från Donsö börjar på Styrso i årskurs 7. Utifrån information förvaltningen har är det ett fåtal elever från öarna som väljer att gå på andra skolor. Bilden som förvaltningen sammanställt bygger på att mötesplatsen framför allt ska möta unga som bor och går i skolan i södra skärgården 10-16 år (årskurs 4-9) men även vara öppen för unga upp till 20 år.

Kollektivtrafik

Lokalen på Svante Orells väg 6 ligger mellan de två hållplatserna Styrso Bratten och Styrso Skäret. För att unga från alla öar ska kunna besöka mötesplatsen bygger det på att det finns möjlighet att göra det i anslutning till skoldagen och att det finns kollektivtrafik, med rimlig åktid, att ta sig hem med på eftermiddagen/kvällen.

När förvaltningen har tittat på möjligheterna att ta sig hem har cirka 30 minuter varit en maxtid vi utgått ifrån. Utifrån nuvarande båttdatabell bedömer förvaltningen att det kommer att finnas möjlighet för unga från alla öar att ta sig hem med rimlig åktid.

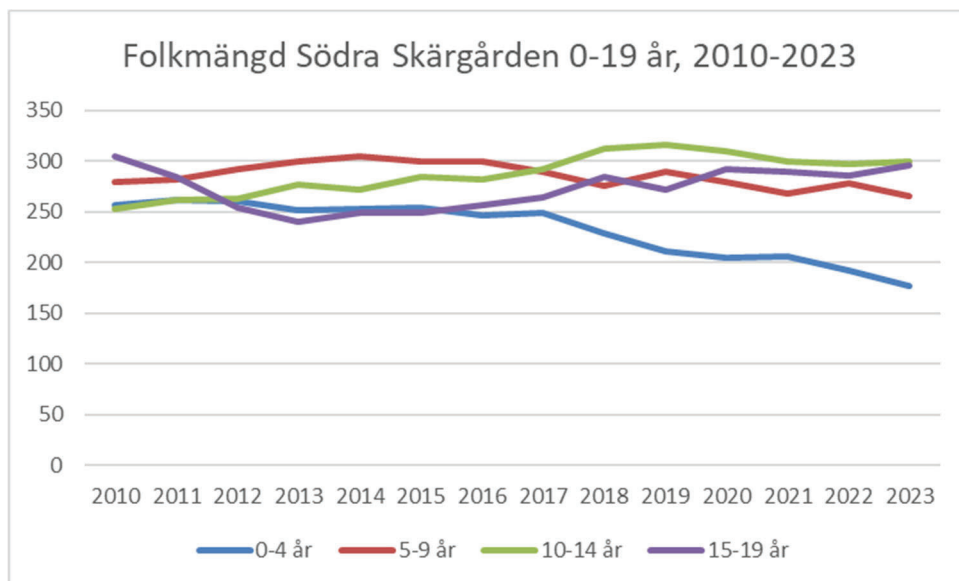
Övrigt fritidsutbud, öppen verksamhet

Förvaltningen har varit intresserade av att undersöka vilka andra öppna och kostnadsfria mötesplatser och aktiviteter som finns i södra skärgården. I den insamling som förvaltningen gjort, som inte utger sig för att vara heltäckande, är det ett fåtal aktiviteter på fyra av öarna där flertalet av de aktiviteterna bedrivs av kyrkor. På två av öarna finns det i dagsläget inga öppna aktiviteter.

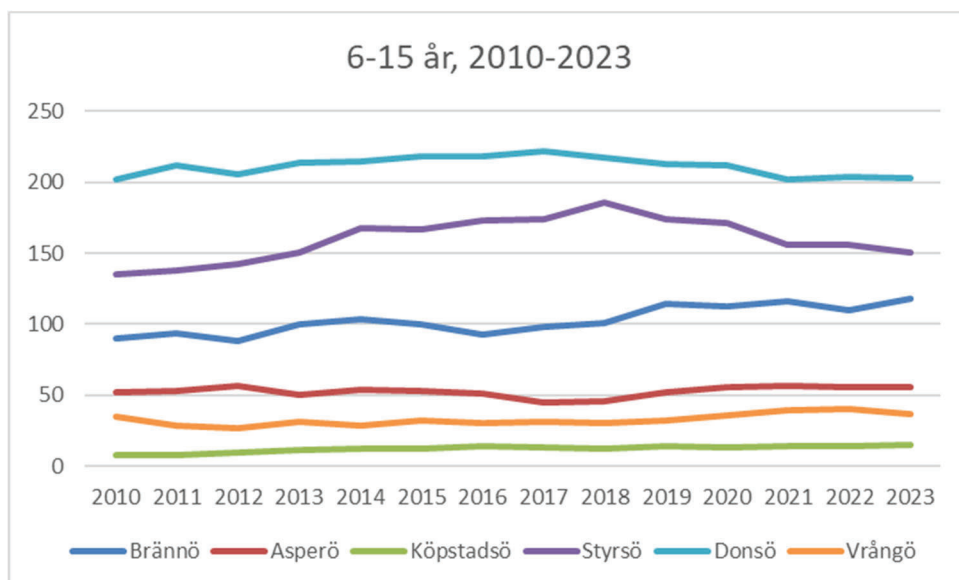
Det finns flera föreningar som bygger på medlemskap. Ingen förening i södra skärgården söker i dagsläget föreningsbidrag från socialförvaltningen för öppna och kostnadsfria aktiviteter.

Befolkningsstatistik

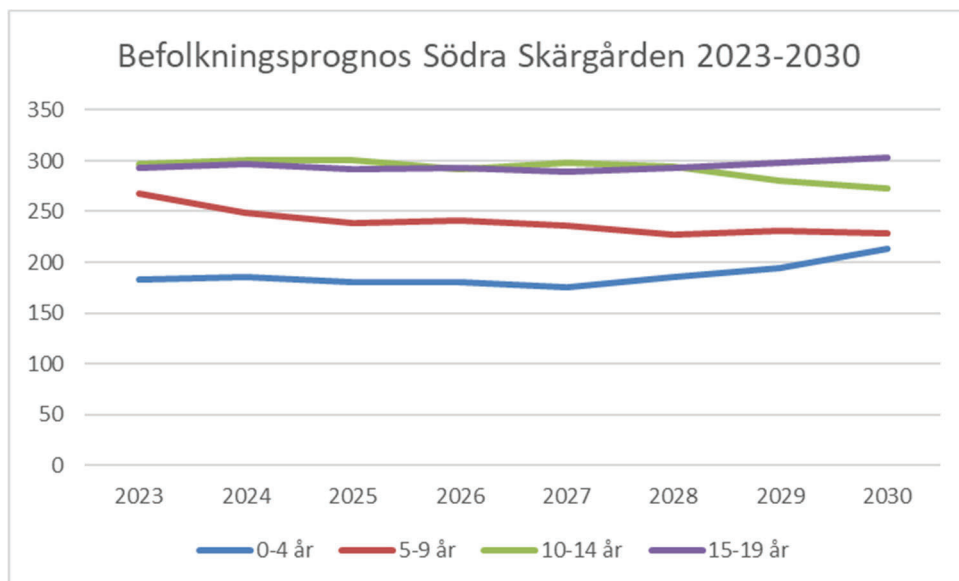
I detta avsnitt vill vi ge en bild av hur många unga som är skrivna i södra skärgården, hur fördelningen ser ut mellan öarna och befolkningsprognosen. Statistiken är hämtad från [statistikdatabas Göteborgs Stad](#).

Diagrammet ovan visar befolkningen uppdelad i åldersgrupper 0-4 år, 5-9 år, 10-14 år och 15-19 år. De öar som ingår i statistiken är Asperö, Brännö, Donsö, Köpstadsö, Styrö och Vrångö. Den tydligaste trenden i diagrammet är att åldersgruppen 0-4 år har minskat under de senaste åren. De övriga grupperna har inga större förändringar mellan 2010 och 2023. Gruppen 10-14 år har ökat med ca 50 individer mellan 2010 och 2023.

Diagrammet ovan visar åldersgruppen 6-15 år uppdelat per ö där Donsö och Styrö är de två öar som har flest barn i åldersgruppen.

Diagrammet ovan visar befolkningsprognoser per åldersgrupp 0-4 år, 5-9 år, 10-14 år och 15-19 år. Befolkningsprognosen finns inte tillgänglig per ö. Fram till 2030 förväntas grupperna 0-4 år och 15-19 år ha en viss ökning och grupperna 10-14 år och 5-9 år en viss minskning.

Placering och beskrivning av lokalerna på Svante Orells väg 6

Lokalen på Svante Orells väg 6 ligger nära Styrös skolan och det är enkelt för personal och ungdomar att flytta sig mellan skolan och mötesplatsen. Lokalen ligger mellan två av hållplatserna på Styrös, Bratten och Skäret. Lokalens läge vid brofästet över till Donsö gör att den ligger på vägen hem för elever i årskurs 7-9 som går i skolan på Styrös. Lokalen ligger även bra till som utgångspunkt för transport till fritids lägergård på Rävholmen då verksamhetens båtar ligger vid brofästet.

Lokalen på Svante Orells väg 6 är ca 550 kvadratmeter där fritid har behov av ca halva lokalen. Lokalen kan relativt enkelt delas av så att den andra delen kan användas av andra verksamheter.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen ser att egna lokaler för Öhålan är en förutsättning för att fortsatt bedriva en mötesplats i södra skärgården. I nuläget är det lokaler på Svante Orells väg 6 som finns att tillgå och förvaltningen bedömer att det lokalerna är bra utifrån både placering och utformning och möjliggör en utveckling av verksamheten.

Beslutet ska skickas till:

Grundskoleförvaltningen

Lotta Wikström

Avdelningschef

Annika Ljungh

Förvaltningsdirektör